GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 19.

We Srzodę Dnia 7. Marca 1798.

Z Wiednia d. 28 Lutego.

Przybyły tu ambaſsador rzeczypospolitey Francuzkiey jenerał Bernadotte, oddał wczoray ministrowi zagranicznych interesſow baronowi Thugut w pałacu kancelaryi pierwszą uroczystą wizytę, dla okazania swoich zaufalnych listow. Minister zagranicznych związkow oddał mu na wzaiem swoią wizytę.

Z Gratz d. 27. Lutego.

Lubo obięcie miasta Rzymu przez armią Francuzką, które d. 10 t. m. nastąpiło nie podpada żadney wątpliwości, proste iednak z tamtąd wiadomości, które tu udzielamy nie zachodzą iak do d. 9; ale wszelako można iuż z nich widzieć, co się na drugi dzień z Rzymem stać miało. Codziennie odbywały kongregacye kardynałow; kuryerowie i deputowani odchodzili i przybywali. D. 5 ieszcze wyiechali Neapolitański minister, Xżę Belmonti, i trzech deputowanych Papiezkich, kardynał Somaglia, P. Arrigoni i Xżę Giustiani na przeciw Francuzom. Tym czasem w Rzymie poczyniono rożne do utrzymania bezpieczeństwa kroki: 2000 woyska Papiezkiego dla zachowania porządku pod bronią stanęło, na głownym rynku roztawiono pikiety z armatami, 5 bram zamknięto, a d. 9 kardynał Doria wydał imieniem Oyca Swiętego edykt, w którym mieszkańcow Rzymu po oycowsku ostrzega, żeby maiących przybyć Francuzow, po przyiacielsku i mile przyięli, i ich się nie obawiali; gdyż wodz ich iak nayuroczyściey zaręczył, że iako przyiaciele ludu Rzymskiego przychodzą. Na dowod iak Oyciec Swięty temu przyrzeczeniu wierzy, nie oddzieli się od swego kochanego ludu i nie opuści Rzymu.

Co się wyżey wspomnionego poselstwa dotyczy, to nie wypadło podług życzenia. D. 8 przybiegł iuż od Neapolitańskiego posła kuryer z doniesieniem, że widział się prawda z jenerałem Berthier w Foligno; ale nie mogł od niego zezwolenia otrzymać, żeby deputowani Rzymscy przypuszczeni byli, ponieważ go jenerał Bert-

hier zapewnił, że ma rozkaz od dyrektoryatu dopiero w Rzymie negocyowania. Wspomniony minister przybył sam przy eskorcie Francuzkiey tey nocy nazad. D. 8 głowna kwatera Francuzow była w Monterose, a d. 9 w Beccano. Tegoż dnia z rana minister Hiszpański Azzara poiechał do Francuzkiego obozu. Xżę Guistiani i Gabryelli w krotce udali się za nim, iuż nie iako deputowani, ale iako kommendanci mieyskich korpusow naprzeciw nich wyszli. D. 9 zatrudniano się cały dzień przygotowaniem furażow i pieczeniem chleba dla Francuzow. Przed kilką dniami przybył tam Papiezki regiment Colonna, który przymuszonym idąc marszem w iednym dniu 40 Włoskich mil ubiegł, i tym iedynie pospiechem uszedł ścigaiących go Francuzow.

Z Berna d. 18. Lutego.

Rząd kantonu Schafhausen na dniu 6 dobrowolnie postanowił w swoiey konstytucyi uczynić odmiany, których doskonała rowność praw dla wszystkich klaſs ludzi nayglownieyszą będzie zasadą. Wybrano iuż obywateli do ułożenia proiektu takowey konstytucyi. Znaczna liczba woysk kantonu Zurich na dniu 11 i 12 przechodziła tędy, i udała się ku granicom. Inne dawne kantony trzymaią woyska swoie w pogotowiu dla dania pomocy połączonym z niemi kantonom, w przypadku gdyby zagrożonemi były. Pisma Paryzkie fałszywie doniesły o nieszczęśliwym zdarzeniu zaszłym w Thierens, wsi położoney na drodze między Ywerdon i Moudon. Dwoch husarow Francuzkich w tey okazyi utraciło życie. Swieżo pokazał się urzędowy o tym zdarzeniu rapport, który do [illegible], iak rząd Francuzki przez fałszywe rapporta był zwiedzionym.

Wysłanie do wykonawczego dyrektoryatu rzeczypospolitey Francuzkiey.

Obywatele Dyrektorowie! Pozwolcie ludowi Bernenskiemu, który teraz w nayściśleyszym sposobie z rządem swoim iest połączony, dać poznać z otwartością przy zwoitą względem wielkiego narodu, iego uczucia szczere tyczące się związkow, w iakich znayduie się teraz względem rządu Francuzkiego. Przyzwyczaiony od niepamiętnego czasu widzieć w narodzie Francuzkim dobrego sąsiada, któremu on także od dwoch wiekow bezprzerwy dawał niewątpliwe przyiaźni dowody; lud ten, z żalem tylko mogł widzieć wielką odmianę w tych tak szczęśliwych związkach. Ożywiony uczuciami szczerości i szacunku, lud ten połączony teraz z rządem swoim, ma sobie dzisiay za świętą powinność oświadczyć wam, Obywatele Dyrektorowie, że rownie usilnie pragnie pokoiu z narodem Francuzkim, iak przywrocenia na zwaiem dawnych związkow przyiaźni i dobrego sąsiedztwa, i że gotow iest uprzątnąć i załatwić iak nayspiesznicy wszelkie trudności, gdyby zachodziły iakie między narodem Francuzkim i naszym, byleby to niebyło z uszczerbkiem niepodległości wolnego ludu, którą utrzymać i bronić aż do ostatniey krwi kropli przedsięwziął. Ufni w tak słusznym żądaniu wolnego ludu, podchlebiamy sobie po waszey sprawiedliwości, Obywatele Dyrektorowie, że prędką i dogodną odpowiedź, odbierzemy, a w takowym razie oczekuiemy z pewnością cofnięcia woysk waszych od naszych granic, poczym lud nasz który uzbroił się iedynie dla swoiey obrony, podobnież się cofnie. Powtarzamy Obywatele Dyrektorowie żądanie o prędką od-

powiedź i prosiemy was, abyście się zapewnili o szczerości szacunku dla was, i narodu Francuzkiego. Dnia 7 lutego 1798.

Podpisano *Rząd i lud zgromadzony Berna.*

Z Paryża d. 13 Lutego.

Wczoray zamieniła się rada 500 w taiemny wydział, dla słuchania poselstwa od dyrektoryatu, tyczącego się złączenia pewnego kraiu z Francyą, który oto prosi.

Obywatel Dawid drugi sekretarz w trzeciey dywizyi zagranicznych związkow i współwydawca monitora, sekretarzem legacyi przy rzeplitey Cysalpińskiey, obywatel Mariveaux bywszy sekretarz w Szwecyi, sekretarzem legacyi w Turynie, a bywszy konsul w Genui, sekretarzem legacyi w Neapolu są mianowani.

Nie prawdzi się, żeby minister woyny Scherer ambasadorem do Konstantynopolu był mianowany.

Listy z Szwaycaryi donoszą, że P. Necker nie oddalił się z swych dobr Copet, iak dotąd słychać było, siedzi tam z swoią córką Panią Stael i chwali postępek Francuzkich jeneraroẃ względem niego.

Jenerał brygady Chabert został kommendantem Marsylii. Miasta Sarlat i Beziers są także w stanie oblężenia ogłoszone.

Ludność prowincyy na lewym brzegu Renu, które tym czasowo na 4 departamenta podzielono i których głownieyszemi miastami są Moguncya, Trewir, Koblentz, Achen i Kolonia, podaią na 1 millión 250,000 mieszkańcow. Departament Roer, ktorego Achen iest głownym miastem, iest ze wszystkich naywiększy i nayważnieyszy.

Do Caienne razem z wyprowadzonemi, zawieziono drzewo chlebowe.

Widziano, mówi Lalande, Merkura i Wenerę przechodzące w formie czarnych plam przez słońce, ale nigdzie nie widziano kommety; obywatel Dangos, zręczny astronom w Tarb, czynił d. 18 stycznia tego gatunku postrzeżenia, i widział przez 20 minut, ciało czarne, okrągłe i niewielkie przechodzące przez słońce; przypomina sobie, że w roku 1784 widział coś podobnego. Zaczym kommeta, która całą miała zakryć ziemię, i przed kilką tygodniami tyle trwogi narobiła, podobno od słońca pochłonioną została. Nasi astronomowie pomylili się więc w rachubie.

Wczoray napotkaliśmy, mówią redaktorowie dziennika *la Clef*, iednego obywatela, który wychodził od obywatela Barras, i zostawił tam wszystkich piąciu dyrektorow iedzących w naywiększey z sobą przyiaźni śniadanie. Lecz posłuchaycie tylko złych i głupich ludzi, powiedzą wam, że członki dyrektoryatu w wielkiey z sobą żyią niezgodzie, i ta niezgoda w miesiącu germinal ściągnie okropne na Francyą klęski....

Obywatel Lehoc wydał tu pismo: *Aux Anglais; fragment d'un ouvrage sur la situation de l'Europe*, które z wielką ciekawością czytaią.

Armatorowie Ostendy wszystkie swoie okręty na wylądowanie do Anglii i 12,000 liwr: ofiarowali.

Rachuią tu, że gdyby Anglia chciała wzbronić łączenia się Francuzkim okrętom, musiałaby nayprzod 20 okrętow postawić. Hiszpanie maią 40 okrętow, potrzeba żeby podobnąż liczbę przeciw nim wystawiła. W Brest iest naymniey 30 zdatnych

)2(

do uzbroienia, potrzeba żeby także 40 prze ciw nim wystawiła, a przeciw Hollendrom przynaymniey 23 ieżeli, ci choć tylko 18 uzbroią. Zaczym chociaż Francuzi mniey okrętow posiadaią, dla utrzymania iednak wyższości swey, musieliby Anglicy przynaymniey 150 uzbroionych i w ludzi opatrzonych mieć okrętow, a gdzież tyle wezmą maytkow?

Dziennik *de la Gironde* donosi o przyłączeniu się do Hiszpańskiey flotty w Kadyx, 19 Francuzkich i bywszych Weneckich na śrzodziemnym morzu okrętow.

Obywatel Prinet podał dyrektoryatowi proiekt obozu pływaiącego, złożonego z okrętych zupełnie nowey formey, i tak mocno zrobionych, że potrafią wytrzymać wszystkie na morzu zdarzenia i wszystkie nieprzyiacielskie attaki. Autor podeymuie się zrobić takowy oboz w wielkości, żeby 100,000 ludzi w sobie umieścił. Wiele znacznych artystow roztrząsnąwszy ten proiekt, uznali go bydź godnym do ściągnienia uwagi rządu.

Redaktor mieści w sobie dosyć ważny artykuł o emigrantach. Wypisawszy się autor, że emigranci nie mogą nigdy do Francyi powrocić, przypomina im, że są Francuzami, że powinni nienawiedzić Anglikow i z ukontentowaniem patrzeć na gotowaną przeciw nim wyprawę. Wzywa ich zatym, do przykładania się z swey strony do upokorzenia Anglii. "Emigranci! wykrzykuie, wy nie macie więcey oyczyzny, ale umieycie ią sobie zrobić. Posłuchaycie głosu, który was na brzegi S. Wawrzyńca rzeki wzywa. Kanada woła oswobodzenia, bądzcie iey wybawicielami. Nazwano ią nową Francyą, ponieważ tam Francuzi naypierwsze założyli osady. W roku 1608 prowadzeni Francuzi przez Samuela Champlain założyli miasto Quebek. Jdźcie, zdobywaiąc nazad ten kray, przywroccie mu piękne iego imię nowey Francyi. W ostanim wieku Flibustynowie w St. Domingo mniey iak wy mieli sposobow, a przecię Metropolia winna garstce tych walecznych ludzi naybogatszą kolonią. Emigranci! zastanowcie się nad tym, wy nie możecie do Francyi powrocić, ani w obcych kraiach bawić. Kanada iest tak wielki kray iak cała Europa; iest to nowa Francya, którą nam Anglia wydarła. Ukarzcie Anglią i zasłużcie sobie na oyczyznę!"

Kontrolor marynarki w Brest donosi pod d. 5. t. m. że idący z Orientu do Brest przeznaczony transport od 40 żaglow, iuż widać z tego portu i wszelkiego uniknął niebezpieczeństwa.

Rada 500 postanowiła iuż, że członki dyrektoryatu d. 21 marca będą losy rzucały, który z nich na ten rok wyydzie. Wybor nowego dyrektora nastąpi ostatniey dekady floreal, a d. 20 maia nowo obrany zasiędzie iuż mieysce swoie.

Tuteysze pisma mieszczą w sobie następuiący list z Vera Crux w Mexiko pod d. 28 grudnia:

"Przed rokiem chciał ieden Francuz nazwiskiem Losel rodem z Montpellier do Europy nazad powrocić; ale w bliskości tego miasta z rozkazu inkwizycyi został aresztowany. Cały występek iego był, iż frankmasonym był. Gdy blisko rok w więzieniu siedział poprowadzono go w tych dniach na osle do kościoła S. Dominika dla sądzenia. Na głowę wdziano mu czapkę ochydy, w formie głowy cukru, z napi-

sem z przodu i z tyłu: *Frankmason.* Inkwizycya skazała go na wyprowadzenie na brzegi Afryki. Instygator tuteyszey inkwizycyi nazywa się się Bourbon; utrzymuie że z Krolewskiey familii pochodzi i iest poprzysięgłem nieprzyiacielem wszystkich kacerzow i nowatorow. Tuteyszy sędzia nazwiskiem Valinsuol, ziednał sobie przydomek Mexykańskiego Roberspiera. Nie dawno aresztowano tu Francuzow Murgier z Lyonu i Morel z Marsylii. Dla wydobycia z nich pewnego wyznania siedem razy zakładano ich na tortury, aż też życie na nich zakończyli. Adwokat ieden był nie dawno od inkwizycyi na spalenie skazany; ale dekret iego przemieniono na wyprowadzenie. Rozumią, że obawa poruszeń rewolucyynych do tak okrutnych środkow inkwizycyą przywodzi."

Z Bruxelli d. 11. Lutego.

Większa część woysk składaiących garnizony w 9ciu przyłączonych departamentach, dziś i iutro wychodzą dla udania się na brzegi Renu. Park artylleryi będący w Mechlinie idzie do Koblentz; większa część garnizonu Bruxelskiego idzie do Kolonii, a inne oddziały garnizonow w Mons i Gandawii idą do Bonn. Pomimo tego piszą z Luxemburga, że bezustannie z tey fortecy wychodzi artylerya i ammunicye woienne, które Mozellą prowadzą aż do Koblentz. Z drugiey strony niebawnie ma się zgromadzić korpus woyska nad Mozą między Wenlo, Mastricht i Leodyum. Zamiar tego nie spodziewanego woysk marszu i tylu czynionych przygotowań do woyny iest nie wiadomy. W Dunkierce ma bydź zbudowana wielka tratwa, opatrzona bateryami na którą wziąść będzie mogło 3000 ludzi, a inne roboty w porcie tym z wielkim idą pospiechem. 10 statkow woiennych Angielskich pokazało się przed tym portem, i obawiamy się aby nie był blokowany. W Przeciągu dni czterech zaprowadzono do więzień miasta tego 8 osób duchownych czyli exmnichow, którzy na wygnanie są skazani; nieszczęśliwi ci niebawnie maią się do Rochefort udać, wraz z kilku innemi duchownemi podobnież ostracizmem ukaranemi.— Austryacki jenerał hrabia Gontreul i pułkownik Apres, którzy przybyli tu byli dla odebrania swoich dobr, stosownie do 9 artykułu traktatu pokoiu, nic atoli tu do tego czasu, mimo nayusilnieyszego starania nie wskurawszy, maią się udać prosto do Paryża, dla przełożenia swoich zażaleń samemu dyrektoryatowi. Wyszukiwania towarow Angielskich dotąd ciągle z wielką ostrością odbywaią się, i wszystkie wynalezione towary są zabierane.

Z Bononii d. 8. Lutego.

W tych dniach przybyło tu ieszcze wiele woyska Francuzkiego; część iedna z nich udała się do Ferrary. W miescie tym znayduie się iuż teraz 8000 woyska pod rozkazami jenerała Dumas, które obięły bramy i wszystkie posterunki. Jenerał Latour mianowany iest kommendantem tey fortecy, którą w żywność i ammunicyą opatrywać zaczęto. Ta okoliczność wierzyć każe, że Francuzi istotną chęć maią zatrzymać Ferrarę. Podług wiadomości z Romanii, armia Francuzka ktora weszła do państwa kościelnego podzieliła się na trzy kolomny: iedna udała się po nad brzegi morza, druga w gory, a 3cia drogą do Loretu. Ta ostatnia doświadczyła oporu; niektórzy mieszkańcy połączeni z włościanami dali ognia do przed-

niey straży i wielu żołnierzy zabili; lecz za nadeyściem kolomny kupa ta rozproszoną została. Mowią że Francuzi dla zemszczenia się za uczynioną im wzgardę Loretto na dwu godzinny rabunek oddali. Kolomna, która udała się do Furlo, miała na dzień 1 t. m. wraz z głowną kwaterą stanąć w Foligno. Francuzi fortecę Ankonę w iak naylepszym stanie obrony stawiaią i w żywność wszelkiego gatunku opatruią. Do portu miasta tego przybyło wiele statkow woiennych. Biega pogłoska, że państwa Papiezkie oddane będą Xciu Parmy w zamianę za iego Xięstwo, które do rzeczypospolitey Cysalpińskiey wcielone będzie; to zaś iest rzeczą pewną, że naylepsze porozumienie między dworem Parmeńskim, a rzpltą Francuzką panuie.

Z Rastadt d. 16. Lutego.

Prywatni deputowani Xżąt i państw, Rzeszy z pośpiechem przynoszą deputacyi Rzeszy żądane od nich zdanie, względem propozycyi ministrow Francuzkich uznania Renu za granicę. Wszyscy, iak widać, zgadzaią się w nakłonieniu deputacyi do przyśpieszenia ukończenia pokoiu, a większa ich część zezwala na uczynienie żądaney od nich offiary, ale z wyrażnym warunkiem, żeby za straty, które będą musieli ponieść wynadgrodzeni zostali. Deputacya na onegdayszey sessyi postanowiła, iak mówią, odpowiedzieć na ostatnią naglącą notę ministrow Francuzkich, że przychyli się do ustąpienia kraiow na lewym brzegu Renu położonych, i że wezwie ministrow Francuzkich do oznaczenia linii demarkacyyney woyskowey, między dwoma państwami. Dzisieysza sessya poświęcona została na roztrząsanie maiącey się w tey mierze ministrom Francuzkim podać noty.

Podług listow z Paryża, jenerał Buonaparte nie powroci tu więcey. Też listy zapewniaią, że on poty nie opuści swoiey armii, poki wylądowania do Anglii nie uskuteczni, które, iak mówią, przed końcem marca ma nastąpić.

Obywatel Mengaud rozesłał, iak mowią, do wszystkich kantonow proiekt konstytucyi P. Ochs. Proiekt ten zaymuie Gryzonow, ktorzy wezwani będą do przyłączenia się, i kray Wodow, procz miasta Genewy. Cała rzeczpospolita Helwecka iest podzielona na 22 kantonow. Miasto Lucern będzie tymczasowo stolicą nowey rzeczypospolitey iedney i nierozdzielney. — Major Bey agent regencyi Berneńskiey miał bydź zimno bardzo przyiętym od obywatela Mengaud, ktory żądał, iak mowią, aby rząd Berneński przysłał do niego pełnomocnikow z nieograniczoną władzą dla wniścia z niemi w negocyacyą. Chodzi tu o zapłacenie kilku millionow na wynadgrodzenie rzeczypospolitey Francuzkiey. — Mowią, że miasto Bienne żąda złączenia się z Francyą, i że na zgromadzeniu mieszczan i magistratu na dniu 7 odbytym, postanowiono wysłać do Paryża deputacyą, ktora u dyrektoryatu starać się ma o to przyłączenie. Jenerał Schauenbourg miał przenieść na dniu 18 swoią głowną kwaterę z Delmont do Bienne. — Jenerał St. Susanne przybył do Strazburga i obiął kommendę piątey dywizyi woyskowey, która się od Huningen do Landau rozciąga. Francuzi z pospiechem pracuią nad zreparowaniem fortyfikacyi w Kel.

Biegaią tu listy elektora Palatynatu ieden do trzech gwarantow Cieszynskiego

pokoiu, drugi do stanow Rzeszy, aby nie pozwalały na ustąpienie lewego brzegu Renu.

Trzey Pruscy posłowie podali ministrom Francuzkim notę, względem zaszczepiania drzew wolności w Kliwii i Geldryi Pruskiey, i mieli z niemi z tey okazyi konferencyą.

Biega tu także historya politycznych cierpień, rękopism w łacińskim ięzyku, w którym przytacza wszystkich mocarstw z Biblii słowa.

Manheim iest w wielkiey trwodze. Dzieci Xcia Dwomostow, iako też familia Xżąt Leini gen wynoszą się z tego miasta. — Pruski kuryer i nowe Bawarskie poselstwo przybyli tu w tym momencie. — Badeński poseł P. Reizenstein powrocił tu z Paryża nazad.

Z Manheimu d. 13. Lutego.

W czasie gdy Francuzi burzą szaniec nadmostowy, trzymaią nas prawie w blokadzie od strony lewego brzegu Renu; przebywanie tey rzeki wcale nam iest zabronione, i przełożenia rządcy miasta, który udał się do jenerała Hatry z żądaniem zniesienia tego zakazu były bez skuteczne.

Z Bazylei d. 12. Lutego.

Uroczystość wykonania przysięgi nowych naszych reprezentantow i mieszczan z wielką uroczystością odprawiła się na dniu osmym. Ministrowie rzeczypospolitych Cysalpińskiey i Francuzkiey i jenerał Dufour na sessyi przytomni byli. Potwierdza się, że obywatel Meogaud przyiął deputowanego, którego regencya Berneńska wysłała, dla zrzeczenia się użytych od Berneńskiego woyska krokow i proponowania negocyacyi. Deputowany ten odiechał nazaiutrz dla opatrzenia się w pełnomocnictwo. Wreszcie wszystko zawisło od odpowiedzi, iaką da dyrektoryat wykonawczy na przesłane mu przełożenia, i mamy powody do wierzenia, że odpowiedź ta będzie zupełnie sprzyiaiąca. Tym czasem iest zawieszenie broni. Podług listow z Berna, woyska zaymuią dotąd też same położenia: jenerał Brun z korpusem od 12 do 15,000 ludzi zaymuie okolice Payerne i Awanche; przednią straż swoią ma na obydwoch brzegach jeziora Morat. Przednia straż woyska Berneńskiego stoi w Morat, Erlach, Nidau i formuie pół cyrkułu na zachodzie od Berna, gdzie wszystkie sprzymierzone zgromadziły się siły, gdyż wiele kantonow a nawet te, w których rewolucya już zaszła dostawiły przynaymniey część swoich kontyniensow.

Z Turcyi d. 4. Lutego.

Przy armii z buntowanego baszy Widdinskiego, Pasman Oglu, miano postrzedz dobrych taktykow i indzynierow innych narodow. Armia iego iest dobrą artylleryą opatrzona. Buntownik ten odpowiedział wysłanemu do niego od Porty poselstwu do zrobienia pokoiu, że niezłoży pierwey oręża, poki W. Sułtan nie uzna iego niepodległości, nie ustąpi mu Belgradu, Orsowy i części kraiow wzdłuż Dunaiu leżących. Mieszkańcy Serwii są z powodu tey woyny naybardziey uciśnieni. Pasman Oglu, który teraz wielką armią pod Widdinem zgromadza, dla stoczenia decyduiącey bitwy, obchodzi się z Serwianami, po nieprzyiacielsku, którzy się za nim nie oświadczaią. W. Sułtan wydał znowu rozkaz wieszania tych wszystkich Serwianow, którzy z buntownikami trzy-

maią; dzieci nawet i żony nie są oszczędzone, ieżeli ich mężowie w aktualney iuż są Pasman Oglu służbie. Udręczeni tym sposobem Serwianie uchwycą się zapewne mocnieyszey strony, i ieżeli Pasman Oglu przemoże, to Serwia na zawsze dla Porty zginiona. Porta każe bardzo w Azyi rekrutować dla zmocnienia swey armii przeciw buntownikom. Pasman Oglu ogłosił się razem publicznym protektorem Grekow w Turczech, i dał się słyszeć, że ieżeli W. Sułtan nie pozwoli na iego żądania, tedy na rozwaiinach seraiu w Konstantynopolu dopiero pokoy zawrze.

Z Szwabii d. 15. Lutego.

W Bawaryi Cesarscy indzynierowie czynią nad rzeką Inną, nad Sasbach i wyższym Pfalcu nad Nabą rozmiary.

W Strasburgu pracuią ieszcze mocno około telegrafu i w 14 dni ma iuż bydź czynnym.

Francuzi zatrudniaią się teraz wystawieniem nowego pamiętnika Turenowi przy Sasbach; fundament iuż na niego założony. — Bywsza armia Renu rozchodzi się iuż całkiem: iedna część idzie do armii Angielskiey, druga ku granicom Szwaycaryi.

Z Blankenburga d. 17. Lutego.

Hrabia Prowancyi opuścił iuż tuteysze mieszkanie z całą swoią świtą, nikogo od swego dworu nie zostawiwszy. Poiechał drogą na Quedlinburg, i mowią, że się do Kurlandyi uda.

Z Frankfurtu d. 17. Lutego.

Ehrenbreitstein iest od Francuzow opaśne.

W tuteyszych gazetach piszą, że Imperator Rossyyski korpusowi Kondeuszachorągiew darował, na którey się czarny krzyż i lilie znayduią. Xżę Kondeusz bierze na miesiąc 600, a Xżęta Burbon i Enghien każdy po 300 luidorow.

Do Kassel powrocili nazad Pruski poseł hrabia Wittgenstein i Francuzki minister obywatel Rivals.

Między Filipsburg i Manheimem wszystko Francuzi do przeprawy za Ren, po gotowiu maią. — Większa część stoiącego Francuzkiego woyska między Laną i Siegidzie na Moguncyą ku Metz, gdzie dalsze odbierze rozkazy. — W Kolonii zamknięto okoł konstytucyyny i papiery iego zapieczętowano.

Z Bruxelli d. 13. Lutego.

Piszą z Dunkierki, ze jenerał Buonaparte w towarzystwie jenerałow Kleber, Dessaix, Dulfalga i całego wyższego sztabu armii Angielskiey w krotce do tego ma przybydź miasta. Czynią tam przygotowania, do przyięcia go przyzwoicie. Port ten dostawi na wyprawę 60 armatnych szalup, policzywszy w to szalupy obywatela Muskyn; procz tego buduią wielką liczbę transportowych statkow i obszerną tratwę, która będzie mogła na sobie mieścić 2000 piechoty i 600 iazdy. Onegday ruszyły bataliony z Gand i Antwerpii i maią rozkaz udać się do Dusseldorff. Donoszą z Antwerpii, że rząd Batawski kazał uzbroić w porcie Helwetsluys eskadrę maiącą się składać z wielu fregat, kutrow, szalup i innych letkich statkow. Ta eskadra będzie pod rozkazami kontra Admirała Story, i iest przeznaczona do krążenia przy wyściu Skaldy i pod brzegami Zelandii dla zasłonienia ich od nieprzyiacielskich krokow Anglii.

DODATEK

DO N^ro. 19.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 7. MARCA 1798.

Z Hagi d. 13. Lutego.

Bywszy sekretarz prowincyi Ober-yssel nazwiskiem Dumber wczoray pod konwoiem iazdy był tu sprowadzony, a potym iako więźnia do Castellaney go zaprowadzono. — Bywszy także sekretarz legacyi Francuzkiey pod ministrem Noel, obywatel Julien, onegday w stancyi swey został przyaresztowany, na żądanie ministra Delacroix, dla tego, że wiele mowił przeciw teraźnieyszemu porządkowi rzeczy. Do Antwerpii ma bydź transportowany; nie wiemy czyli to uważać iak wydanie go, czyli też iako deportacyą z krajow naszey rzeczypospolitey.

Zgromadzenie konstytucyyne nakazało oddalenie z rzeczypospolitey wszystkich emigrantow, iako też deportowanych xięży z Francyi i dyrektoryatowi wykonanie tego zaleciło. Ten wydał potrzebne rozkazy do 9 administracyow i deportowanie ich w Niemcy ma się zaraz rozpocząć.

Dzisiay dyrektoryat wybrał 5ciu ministrow, którzy tak iako we Francyi zamiast wydziałow wykonawczych rożnemi interessami zatrudniać się maią. Przeznaczone do tego osoby są: obywatel Beyman iako minister woyny, obywatel Spoors iako minister marynarki, obywatel Buis iako minister interessow zagranicznych, obywatel Oudatie iako minister wewnętrzny i obywatel Cuperus iako minister sprawiedliwości.

Że połączenie wszystkich prowincyy tylu trudnościom podpada, dziwić się nie potrzeba z powodu nierowności ich długow. W zeszłym roku summa długu ogulnego narodowego wynosiła 17 milliownow złotych. Lecz prowincya Hollandya winna była 453,985,754 złotych. Geldrya 8,841,114 zł. Fryslandya 31,706,935 zł. Oberissel 9,389,400 złotych. Groeningen 9,723,384 zło. Zeelandya 58,167,664 zło. Utrecht 27,313,889 zł. Powiat Drenthe 200,000 zł. Cała więc summa szczegulnych długow czyniła 611,417,338 zł. hol. (2,038,057,793 zł. pol.) a prowizya od nich 17,366,387 zł. (57,887,726 zło. pol.)

Kupiec ieden sprowadził z Indyow wschodnich bardzo pożyteczny gatunek

psow, maiących wełnę tak prawie delikatną iak iedwab; może bydź przerobiona na pończochy, kamizelki &c. i 4 razy na rok strzyżona

Z *Hagi d.* 17. *Lutego.*

Dla dobra naszego skarbu zatkano 3 ważne źrzodła, które znacznych wymagały wydatkow. Reforma prowincyonalnych zgromadzeń, w których liczbę członkow znacznie zmnieyszono, i których płaca prowincyą Hollandyi 200,000 zł: hol: kosztowało, nie wyciąga teraz tylko 50,000 na rok, i toż samo o innych prowincyach w pomiar ich wielkości powiedzieć można. Zniesienie wydziałow, które teraz ministrowie zastępuią przynosi także wielkie pozytki. Kazdy wydział składał się z 21 członkow, a teraz ieden minister to wszystko zrobi. W woyskowym i marynarki wydziałach, które straszne kosztowały summy, większe ieszcze oszczędzenie nastąpi. Zmnieyszenie pensyy iest trzecie źrzodło oszczędzenia. Konstytucyyne zgromadzenie dekretowało iuż, że od dnia 31 marca wszystkie woyskowe pensye ustaią; ktoby potym do pensyi miał prawo ma 3 miesiące czasu do zgłoszenia się i podawania swoich zasług, a gdy te uznane zostaną będą im pensye wyznaczone. Na takowe pensye wychodziło przeszło ieden million; ale gdy dotąd istotne tylko zasługi będą ich mogły otrzymać, mało na nich wyydzie.

Przeszłego wtorku nakazano Niemieckiemu regimentowi Waldek, który tu część naszego garnizonu składa, wykonanie przysięgi nienawiści stadhuderatu, arystokracyi, federalismu i anarchii. Hollenderscy officyerowie będący w tym regimencie wykonali ia; ale Niemieccy officyrowie zasłaniali się swoią kapitulacyą, która im inney przysięgi nad wierność nie pozwala wykonywać, i prosili o 14 dni czasu, żeby się mogli Xcia swego zapytać. Siedmiu iednak subalternow wykonało takową przysięgę. Kapitan Zielberg niechciał iey wykonać i został od dyrektoryatu od służby oddalony. Reszta officyerow, iest aż do czasu poki nie odbierą od Xcia Waldeck instrukcyi zawieszona, a subalterni, którzy przysięgę wykonali regimentem kommenderuią.

Przeznaczony nasz do Wiednia minister, obywatel Blauw, odebrał na ekwipowanie się 5000 zł: hol: a na inne potrzeby 2000.

Od Rofsyyskich granic d. 8. *Lutego.*

Nie dawno wyszedł własną Imperatoską ręką podpisany ukas, żeby się nikt nie ważył od d. 1 t. m. zacząwszy pod karą przepisaną frakow używać, tylko Niemieckich sukien z stoiącym kołnierzem, a zamiast żyletow maią bydź Niemieckie kamizelki z kieszonkami używane. Oprocz tego zakazano noszenia ogrągłych kapeluszow, trzewikow wstązkami wiązanych, półbucikow, sznurowanych butow, tudzież z sztylpami, grubego wiązania naszyi, pantalonow, leibikow, &c.

Z *Zemlina d.* 8. *Lutego*

Niedawno znowu oddział ieden insurgentow z 700 ludzi okazał się przy Prosorowce, i mocny oboz w tamtey stronie założył. Basza Belgradu wysłał 3000 ludzi dla zniesienia buntownikow strasznych wszędzie przez swe okrucieństwa. Bitwa była uporczywa: insurgenci potykali się z rozpaczą, musieli iednak uledz przemocy i zostawiwszy 80 ranionych pierzchneli. Serwianie szczegulniey się w tey po-

trzebie popisywali, a dumni z odniesionego zwycięztwa, głowy poległych na pikach nosili. Radość w Belgradzie iest nie mała codziennie tam 6 do 8 insurgentow zabranych w niewolą tracą. Garnizon Semendryi musiał kapitulować, woyska Baszy obięły tę twierdzę. — W Belgradzie iest teraz do 12 Baszow z rożnych stron przybyłych.

DONIESIENIA.

Niżey spisane strony cyrkułu Radomskiego złożyły pożyczkę woienną na nich rozłożoną, iako dobrowolną offiarę, i zrzekły się, tak z własney patryotyczney pobudki iako też z miłości ku Nayiaśnieyszemu swemu monarze, obligacyi rządowych na takowe pożyczkę wystawionych bydź maiących; iako to:

Kozieniecccy obywatele i Zbor żydowski	zł. ryń.	30	
Mieszczanie Wierzbniccy		2	
Mieszczanie Ryczywolscy		8	
Mieszczanie Wierzbieccy		8	
Bywszy komornik, W. Teodor Blonski dziedzic wsi Bukowiec i Maliszow		93	26 kr.

Na ostatek wynadgrodził syndyk mieyski Kazimierski, P. Ginalski, w cyrkule Józefowskim, za łyszkę srebrną którą toż miasto Kazimierz dolny, iako dobrowolną ofiarę woienną z własney pobudki darawało i taż zginęła była. - - - 2 kr. 27½

W Krakowie d. 20 lutego 1798.

Imieniem C. K. sądow Szlacheckich Krakowskich galicyi zachodniey oznaymuie się ninieyszym edyktem Jmć. P. Franciszkowi Xaweremu Działyńskiemu, że Jmć. P. Maryanna z Jankowskich Tomkowiczowa w Krakowie mieszkaiąca u tyehże sądow Krakowskich o wyznaczenie detaxacyi dobr Gnieworzowa dla zapłacenia summy 3000. czer: zł: i zakładu czyli vadyum 3000. czer: przeciw niemu notę podała, i o pomoc sądową ile sprawiedliwość wymaga dopraszała się.

Ponieważ zaś sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie obżałowany zostaie, albo czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znayduie się, temuż J. P. Działyńskiemu tuteyszego patrona Telesfora Billewicza, z iego kosztem, kuratorem ustanowiły, z ktorem processs podług ordynacyi sądowey dla państw C. K. przepisaney, przedsięwzięty i ukończony będzie. przeto on ninieyszym edyktem tym końcem upomina się, ażeby dnia 12. maia 1798. o godzinie 10. z rana do sprawy ustney sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te kuratorowi wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądowi tuteyszemu wymienił, i podług przepisu tych srzodkow prawa używał, ktore do poparcia swey sprawy za nayskutecznieysze, osądzi ile że w przeciwnym przypadku, wypadki niedogodne z zaniedbania i zwłoki wyniknąć mogące, sobie samemu przypisać winien będzie. Tak albowiem stanowią prawa dla C. K. państw dziedziczynych dane.

Z Rady C. K. sądow ślacheckich Krakowskich zachodniey galicyi dnia 10. lutego 1798.

W niebytności JW. Prezesa:

Piekarski mp.
Darowski.
W. Roskoschny.

C. K. sądy szlacheckie Krakowskie zachodniey galicyi oznaymuią ninieyszym edktem Jmć. P. Pietrowi Czermińskiemu, że Jmć. P. Walenty Charzewski w dobrach Gliniki w cyrkule Rzeszowskim mieszkaiący u tychże sądow Krakowskich o ogulną summę 1652. zł: p. gro. 21. wydatkow, za umowa dzierżawy dobr Grzybowa, przeciw niemu notę podał, i pomocy sądowey ile sprawiedliwość dozwala, dopraszał się.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości gdzie P. Czermiński zostaie, lub czy wcale w C. K. kraiach znayduie się, iemu iako obżałowanemu tuteyszego patrona P. Ignacego Miłkowskiego, z iego szkodą i iego kosztem kuratorem postanowiły, z ktorym procefs podług przepisanego dla C. K. państw

dziedzicznych, sądownictwa rozpoczęty i ukończony zostanie; przeto on niniejszym edyktem tym końcem upomina się, ażeby wczasie przyzwoitym to iest wprzeciągu 90. dni sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego obrony, te kuratorowi wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisu tych środkow prawa używał, ktore do poparcia sprawy tey za nayskuteczniejsze osądzi, gdyż w przeciwnym przypadku, niepomyślne wypadki z zaniedbania wypaść mogące, sobie samemu przypisac będzie winien. Tak bowiem prawa dla C. K. państw dziedzicznych przepisane stanowią.

Z Rady C. K. sądow szl: Krak: zachod: Galicyi dnia 7. lutego 1798. r.

Pod niebytnosci JW. Prezesa.
Piekarski m.p.
Darowski m p.
W. Rozkoschny m.p.

Imieniem C. K. sądow szlacheckich Krakows: zachodniey Galicyi oznaymuie się niniejszym edyktem JP. Xaweremu Bratkowskiemu: że wyszłe iuż z małoletności Panny Anna i Helena Bratkowskie, iako i Magdalena Paprocka w przytomności męża swego JPana Andrzeia Paprockiego czyniąc, przez plenipotenta swego adwokata Męciszewskiego, u tychże sądow Krakows: (ażeby prawa swego mniemanego do summy 80,000 zło. pol. prawnie poszukiwał; albo inaczey wieczne iemu milczenie nakazane było) przeciw niemu notę podały i opomoc sądową ile sprawiedliwość wymaga dopraszały się.

Gdy zaś sądy te, nie maiąc wiadomości iego mieszkania, lub czy wcale w C. K. Państwach dziedzicznych znayduie się, temuż Pn. Xaweremu Bratkowskiemu tuteyszego patrona P. Dominika Głogowskiego z iego szkodą i iego kosztem, kuratorem postanowiły, z ktorym proces podług C. K. ordynacyi sądowey przedsięwzięty i ukończony zostanie; przeto on niniejszym edyktem tym końcem upomina się, ażeby w czasie przyzwoitym, to iest: w przeciągu 90 dni sam się stawił, albo ieżeli iakie ma prawa swego dowody, te kuratorowi wyznaczonemu wcześnie przesłał, albo nakoniec innego sobie patrona obrał, tego sądom tuteyszym wymienił, i podług przepisow tych środkow prawa używał, ktore do poparcia swey sprawy za nayskuteczniejsze osądzi; ile że w przeciwnym przypadku, niepomyślności z zwłoki i zaniedbania wyniknąć mogące, sobie samemu przypisać winien będzie. Tak bowiem prawa C. K. stanowią.

Z Rady C. K. sądow szlachech: Krakows: zachod: Galicyi.
Dnia 3 Stycznia 1798.

Auersperg.
Piekarski.
J. N. a Kronenfels.

Od strony C. K. M. prefektury Złockiey z należącemi dobrami: Sandomierzem i Osieckiem, podaie się do wiadomości, iż na dniu 15 maia w roku teraźnieyszym będzie licytacya paktu krow w folwarkach na tych dobrach znayduiących się, na 3 lata od 1. listopada roku 1798 aż do roku 1801.

To iest na Dobra w Złockiem.

W Złockiem i Maliżańskiem.

Na Dobra w Sandomierskiem.

W Stodolskiem, Samborzeckiem i Mokoszyńskiem.

Na Dobra w Osieckiem.

W Osieckiem, Bukowskiem, Więżownickiem, Czeykowskiem, Strzegomskiem, Polanieckiem i Zdzieckiem folwarku.

Kto sobie życzy pakt krow tych otrzymać, na zwyż wyrażony dzień, aby się o godzinie 9 rano stawił i z opatrzeniem gotowizną iutey części roczney arendy, ktora przed licytacyą powinna bydź złożona. O kondycyach zaś teyże arendy może każdego czasu w kancellaryi tuteyszey się dowiedzieć.

W Złocie dnia 20 lutego 1798 roku.

Podaie się do wiadomości, że kamienica w mieście Krakowie na ulicy floryańskiey pod Nr. 539. iest do sprzedania. Zyczący sobie iey nabydź ma się udać do właściciela tey kamienicy JP, Iana Bukowskiego tamże mieszkaięcego.